

Nieuwsbrief van de Vereniging van Toezichthouders van Hogescholen, 20 december 2022

Het bestuur kijkt terug op een zeer geslaagde ALV van 17 november 2022. Niet alleen was de opkomst hoog met ongeveer 30 deelnemers, maar ook de twee inleidingen van de directeur Onderzoek en Wetenschapsbeleid van het ministerie van OCW over kennisveiligheid en van Frans Leijnse over de toekomstige ontwikkelingen in het HBO waren zeer de moeite waard. De lezing van Frans Leijnse is bij de secretaris op papier verkrijgbaar.

Meerdere hogescholen geven mutaties in het ledenbestand van de Raad van Toezicht door aan de secretaris. Hierdoor blijft dit bestand actueel. Indien dit nog niet is gebeurd dan gaarne wijzigingen doorgeven.

Daar de procedure betreffende de benoeming van een nieuwe secretaris niet is afgerond, blijft Hans Uijterwijk in 2023 nog even als secretaris aan.

Na herhaald verzoek is van het ministerie van OCW bericht ontvangen dat begin volgend jaar de ambtelijke analyses van het evaluatierapport van SEOR inzake de WNT en het antwoord op onze brief over de WNT van de bestuurders kan worden verwacht.

De honderdste Nieuwsbrief van de VH verscheen op 29 november van dit jaar. Gestart wordt met een artikel over de daling van het aantal studenten in het HBO in dit studiejaar 2022-2023 ten opzichte van vorig jaar met 5.5%. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de bestuurlijke reactie op de brancherapportage Praktijkgericht onderzoek 2021.

Op 16 december verscheen aflevering 101. Inhoud onder andere het adviesrapport 'Focus op professie als centrale opdracht hogescholen', de zorgen over het standpunt van de TK inzake buitenlandse studenten en de start van de pilot Professional Doctorate.

Tijdens de behandeling van de begroting van OCW in de Tweede Kamer ontstond een stevig debat over de instroom van internationale studenten. Een meerderheid wil dat de minister meer tempo maakt en voor de zomer met een wetsvoorstel komt om de instroom van internationale studenten te beperken. De minister wil in februari met voorstellen komen voor de internationalisering en later in het voorjaar met een visie op de toekomst van het hele onderwijsstelsel. De minister heeft besloten de motie waarin werd verzocht om een wervingsstop van internationale studenten niet uit te voeren. Hij gaat nu in overleg met de koepels VH en UNL om maatwerk op dit terrein te leveren. De SP wil nog deze week een interpellatiedebat aanvragen over de wervingsactiviteiten door de instellingen.

De minister heeft aan de Tweede Kamer het eindrapport aangeboden 'Onbedoelde zelfselectie: drempels die de gekwalificeerde jongeren ervan weerhouden om een specifieke opleiding in het hoger onderwijs te kiezen' en het tussenrapport 'Wel of niet naar de hogeschool? Achterliggende mechanismen van onbedoelde zelfselectie in het keuzeproces van mbo-4 studenten'. De Inspectie van het Onderwijs heeft deze rapporten geschreven.

Op 21 november verscheen de brief van de minister van OCW over de 'Financiële positie van het Onderwijs 2021'. De hogescholen sloten het jaar af met een positief resultaat van 275 miljoen Euro. Dit vooral door de lagere personeelslasten en het niet doorgaan van activiteiten als gevolg van de pandemie. De rijksbijdrage steeg met maar liefst 662 miljoen Euro.

Op diezelfde dag hield de minister van OCW de jaarlijkse Kohnstammlezing over maatschappij, onderzoek en onderwijs. Opvallend was dat de minister iets van zijn frustratie en ergernis liet zien en het raakte hem echt dat de studentenpopulatie zo negatief naar de toekomst kijkt. Hij zette vraagtekens bij de aanduiding 'pechgeneratie'.

Begin december is het Rapport van de VH-commissie Positionering Hoger Beroepsonderwijs met de titel 'Focus op professie' verschenen. Aangegeven wordt welke stappen de hogescholen moeten zetten om ook in de toekomst aantrekkelijke instellingen te blijven, zowel richting het werkveld en onderzoek, als naar de potentiële studentenpopulatie moeten zetten. Uitgegaan wordt van een termijn van zeven jaar, maar er wordt niet vermeld of dit nu de magere of vette jaren gaan worden. Gerefereerd wordt aan de waaiergedachte van de minister, maar deze wordt nog niet uitgewerkt, terwijl hier kansen liggen om af te komen van het binaire stelsel. Dit impliceert namelijk vloeiende overgangen tussen de diverse opleidingen, waarbij ook de hogescholen met wo- en hbo-opleidingen zich beter kunnen positioneren. Een onderwerp waar ook Frans Leijnse uitvoerig over heeft gesproken tijdens zijn voordracht in onze ALV van november.

Op bladzijden 69/70 wordt aandacht gevraagd voor het intern en extern toezicht en wordt de rol en positie van de Raden van Toezicht gememoreerd. Genoemd wordt dat het toezicht op kwaliteit en bedrijfsvoering is aangescherpt. "Het zou goed zijn om in de komende jaren ook nadrukkelijk in de dialoog tussen bestuurders en toezichthouders aandacht te besteden aan waardeoriëntatie, profiel en positie, en de maximering van de maatschappelijke relevantie. De commissie beveelt de Vereniging Hogescholen aan om hierover met de Vereniging van Toezichthouders van Hogescholen (VTH) de dialoog te starten".

Verschenen is ook het rapport van de Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (Awti), getiteld 'Kennis in conflict, veiligheid en vrijheid in balans'." Dit advies richt zich dan ook primair op de overheid. Maar het advies spreekt ook de kennisinstellingen aan. Immers, juist daar moet het leerproces rondom kennisveiligheid plaatsvinden ". De centrale vraag die gesteld wordt in het rapport is:

"Hoe moeten we in Nederland omgaan met de risico's van internationale samenwerking bij kennisontwikkeling aan Nederlandse kennisinstellingen, inclusief het hoger onderwijs? "

Drie aanbevelingen worden er gedaan en bij elke aanbeveling worden twee acties genoemd.

Aanbeveling 1. Conceptualiseer: verbeter het begrip van kennisveiligheid;

aanbeveling 2. Differentieer: in risico's, maatregelen en organisaties en

Aanbeveling 3. Realiseer: vergroot het bewustzijn en de capaciteit.

De inlichtingendiensten AIVD, MIVD en NCTV publiceerden het rapport 'Dreigingsbeeld Statelijke Actoren'. De publicatie biedt inzicht in welke nationale veiligheidsbelangen geschaad (kunnen) worden door statelijke actoren en op welke wijze dit gebeurt of kan gebeuren. Gewezen wordt op het gegeven dat staten op grote schaal activiteiten ondernemen om in Nederland kennis en technologie te verwerven. Deze risico 's zijn ook in de laatste ALV benoemd door de vertegenwoordigers van het departement.

De minister blijft, ondanks zware kritiek van de Onderwijsraad, vasthouden aan zijn plan voor een nieuwe vorm van accreditatie, namelijk de instellingsaccreditatie. De minister weerlegt de principiële bezwaren van de Onderwijsraad, die vindt dat de overheid niet alleen afhankelijk moet zijn van het

eigen oordeel van de bestuurders. Volgens de minister wordt de kwaliteit juist versterkt en zijn er geen grote veranderingen. In de Tweede Kamer blijft grote twijfel bestaan aan zijn plannen.

Uit een onderzoek van Nieuwsmedia onder 21 instellingen in het hoger onderwijs blijkt dat personeel met de functie diversiteitsmedewerker steeds meer te maken krijgen met (online) intimidatie en worden bedreigd. Een ernstige ontwikkeling die om maatregelen vraagt.

Op 6 december verscheen de Nieuwsbrief Hoger Onderwijs van de Inspectie, 2^e editie, jaargang 2022-2023. Onderwerpen: het vaker uitvallen van internationale studenten, het congres Staat van het Onderwijs 2023 op 10 mei, het aantal meldingen bij de vertrouwensinspecteurs 2021-2022 en enkele losse onderwerpen, zoals het ontwerp jaarwerkplan 2023 van de Inspectie.

Gepubliceerd is de EY Onderwijsbarometer 2022, editie universiteiten. Welke crisissituaties werden onderkend en hoe luidt de continuïteitsparagraaf en welke risico's worden onderkend?

Op 15 december verscheen de nieuwsbrief HBO van het AOB.

Er is een werkgroep samengesteld voor de actualisering van de Branchecode Goed Bestuur. Deze bestaat uit de onderstaande bestuurders, toezichthouders en een expert:

Bart Combee (voorzitter CvB InHolland)

Sarah Wilton (CvB-lid Avans)

Astrid Metzelaar (bestuurssecretaris Windesheim)

Ruben Wenselaar (vicevoorzitter RvT HAN)

Marjet van Zuijlen (voorzitter RvT Haagse Hogeschool) en

Sophie Bijloos (onafhankelijk expert).

De start is voorzien in januari 2023.

Dinsdag 20 december staat nog een debat in de Tweede Kamer gepland met de minister van OCW in het kader van de Monitoring Medezeggenschap Hoger Onderwijs.

Het bestuur komt weer bijeen op maandag 16 januari om onder meer het rapport van de Commissie Positionering Hoger Beroepsonderwijs te bespreken en het aanbod van SURF voor de verdiepingscursus betreffende cyberveiligheid en de rol van de Raden van Toezicht daarbij. Ook wordt gewerkt aan de uitwerking van de overeenkomst inzake de door de leden goedgekeurde overeenkomst met Avicenna. De start is voorzien met een symposium voor toezichthouders en bestuurders in het voorjaar van 2023.

De Nieuwjaarsbijeenkomst van de Vereniging Hogescholen is op donderdag 26 januari 2023 in Foyer 2 van Amare aan het Spuiplein 150 te Den Haag en start om 16.00 uur. De receptie staat in het teken van het debat betreffende de toekomstverkenning over het stelsel hoger onderwijs. Minister Dijkgraaf houdt een toespraak gevolgd door een paneldiscussie.

Het bestuur wenst alle leden vrolijke en mooie kerstdagen en een voorspoedig en gezond 2023 en ziet graag eenieder weer, of bij de professionaliseringsactiviteiten of op de ALV in juni.